

A.Kõrgesaar.
Üle Paide.
Koigi p.ag.

Pr.R.Kautswaldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Naamatukogu

KINDLUSTUSSELTS „EESTI“ AJAKIRI

Nr. 1

Tartus, jõulukuul 1929. a.

I aastak.

„Keskinäisyys“

Kindlustuspõllul on veel palju kündmata maad. — Kas olete Teie omas piirkonnas teinud kõik, mis võimalik?

Saateks.

Ligi veerandsaja-aastase tegevuse jooksul on Kindlustusselts „Eesti“ pere kasvanud võrdlemisi kogukaks. Peakontori ruumid kipuvad tegevuse kasvu nõudel suurendatud ametkonna koosseisu tõttu kitsaks jääma, pea igas maakonnalinnas on osakonnad ning vaevalt leidub kogu riigis suuremat valda ja küla, kus puuduks seltsi esindaja. Seda arvukat peret ei seo üksteisega mitte üksi äri ega teenistustlike vahekorrad, vaid tegelaste koostöö põhjeline tunduval määral ideelisel alusel, nagu see loomulik ja tarvilik ühistegelises ettevõttes. Otsida järjest paremaid võimalusi ja teid seltsi mitmekümnetuhandelise liikmeskonna soovide tagajärjeks rahuldamiseks kindlustusalal, juure võita ühistegelisele kindlustusele veendunud poolehoidjaid ning koondada eesti kapitali kindlustusalal eestlaste endi poolt juhitava ettevõtte kätte, — see töö nõuab mitte üksi praktilisi kogemusi ja oskust, vaid ka tugevat aatelist joont.

Ise läbi põimitud vastastikusest usaldusest ja seotud ühistundest suudab seltsi tegelaskond sedasama levitada ka kogu liikmeskonnale. Seks otstarbeks omavahelise kontakti pidamine üle kogu riigi laiaili paisatud tegelaskonna vahel osutub hädavajalikuks. Käesolev ajakiri tahabki võimaluse piirides ületada neid tehnilisi raskusi, mis takistavad meie ühist peret isiklikult kokku tulemast, ning olla omavahelise ühenduse pidamisel vahemeheks.

Kogu meie pere suudab täita oma ülesandeid aja nõuete kohaselt ainult siis, kui ammutatakse juure uusi teadmisi ning vastasfikku jagatakse omandatud kogemusi. Kindlustusalal puudub pea täiesti eestikeelne erikirjandus ning seni ei ole antud välja ühtki vastavat eriajakirja. „Eesti Kindlustus“ loodab pioneerina jõudu mööda kaasa aidata selle puuduse kõrvaldamiseks esmajoones seltsi oma pere hulgas.

Põhikirja järele on seltsi tegevuse sihina, peale otsekohe kindlustustegevuse veel kindlustusolude arendamine ette nähtud. Meie ajakiri tahab ka selle sihi saavutamiseks pakkuda oma kaasabi.

Igasugune kindlustustegevusse puutuv informatsioon, võitlus kõlva võisfluse vastu, kroonika jne. kuulub endastki mõista käesoleva ajakirja programmi.

Ühe sõnaga, abinõude ja teede otsimine õilsama eesmärgi — kodumaa kindlustusasjanduse õitsengu saavutamiseks olgu selle ajakirja lipukirjaks.

Toimetaja.

Kindlustusmehe jõulud.

Püha rahu on asunud jällegi üle kogu maailma. Jõuluvaikus sirendab läbi kuusel leegitsevate küünalde ja tungib iga inimese rinda. On juba igivana see rõõm ja õnnetuju, mis jõulud enesega kaasa toovad, sajandist sajandisse on helisenud jõulukannelde õnnitlev kõla ja ikka ei väsi meie seda kaasa elamast.

Rahu haarab jälle kord maailma südame. . . .

Ja imelik — tungib kindlustusmehegi rahunusse rinda hetkeks vaikus ja rahu. See nagu ei sobiks sinna — selle võrra on kogu aasta läbi vahetpidamatult askeldatud, õiendatud, närve pingutatud ja taotud kiiret tööd. Nagu ei oskakski vaibuda jõulupuhkuse kosutavasse hõlma, on nagu imelik tummas vaikus jõulukelli kuulama hakata.

Kuid siiski. . .

Tunneb kindlustusmeeski lõpuks õnne ja rõõmu talvepühade rahuhelinaist. Kui viskab pilgu tagasi aasta möödunud päevadele, siis poeb sealt nii mõndagi südame alla, mis toob rahuldust ja võimaldab õnnekat jõulutunnet vaikselt õhtul.

„ . . . ja inimestel heameel!“

Nii on kirjutatud Suurde Raamatusse jõulude rõõmusõnumina. Selle heameele eest on kindlustusmees omalt pooltki suurel määral püüdnud hoolitseda. On aasta otsa ajanud askeldusi, et inimesed saaksid üle mõrudaist eluraskusist, võidaksid kärsituse asemel rinda elurõõmu ja elurahu.

Käib kindlustusmehel silmi eest mööda terve rida inimesi, kelle on aidanud üle hingevaevast varanduse kindlustuse kaudu. Kartus õnnetuse läbi oma varandust kaotada — see rõõvib inimeselt rahu ja tööhimu. Nüüd aga rõõmustab ta jõulukuuse õnnistavas sirenduses ja vaatab rahusalt tulevikku: ta varandust ei ähvarda enam ükski hädaoht, see on kindlustatud igasuguste ootamatuste vastu.

Ja tulevad meele need perekonnad, kes kaotanud aasta kestel oma toitja, nüüd aga siiski jõulupühi võivad pühitseda, sest pere-

Karl Parts.

Seltsi auesimees ja asutaja liige.

konna-pea oli küllalt ettenägelik ja oli lasknud oma elu kindlustada. On ju elukindlustus võimetu surma ja õnnetuse vastu, küll aga võib ta ära hoida nende kurbi tagajärgi: puudust ja häda. Ja suudab päästa kõigile õnnetusest-tabatuile nende õiguse osa saada jõulurõõmudest.

Ja veereb kindlustusmehe silme eest mööda niipalju muidki, kellele võimaldanud oma aastase tööaskelduse kaudu jõuluvalguse alla pääsemise. On aidanud luua osakese sellest heameelest, mis jõulukuulutuse kaudu peab valitsema rahvas ja inimestes.

See loob kindlustusmehegi kärsitusse südamesse heameele ja rahu. Toob jõudu ja tahet edaspidiseks tööks ning rühmamiseks, selle suure ülesande teostamiseks:

Et kõigil inimestel oleks rahu ja heameel!

Jooni Soome tulekindlustusest.

Soomes tegutseb tulekindlustuse alal 28 suuremat kodumaa kindlustusseltsi, millest 16 ühistegelisel ja 8 aktsiaseltsil on ülemaalse tegevuspiirkonnaga, kuna ülejäänud nelja ühistegelise kindlustusseltsi tööväli piirdub kas ühe või mitme lääniga. Peale nende on avanud Soomes oma tegevuse ka välismaa kindlustusettevõtted, peamiselt rootsi ja norra seltsid, kuid nendel on tulnud leppida vähese eduga, sest iseteadlik soomlane, olles harjunud toetama oma rahvuslikke ettevõtteid, hoidub võõrastest eemale; nii langes 1926. a. saadud preemiast välismaa seltside arvele vaevalt 6%. Valla ja kihelkonna tulekahju kordadel vastastikku abiandmise seltsel on riigis üle 300 ja need on organiseeritud umbes samadel põhijoontel, nagu meie omad. Korraldava käe puududes ei ole vallaseltside tegevus kuigi elav, mis nähtub sel-

lestki, et vallaseltsides on kindlustatud ainult 5% kogu kindlustatud varanduste väärtusest Soomes. Juhtivat osa soome kindlustustegevuses etendavad üleriiklikud ühistegelised kindlustusseltsid, kuhu koondunud on 65% kindlustatud varandustest, kuna aktsiaseltside arvele jääb 30% sellest kogusummast. Ühistegeliste seltsidele osaks saanud suur poolehoid oleneb kõigepealt sellest, et nemad, rajades oma äritegevuse kõige moodsamatele alustele, on püüdnud kindlustuse selle tarvitajatele kättesaadavaks teha võimalikult soodsatel tingimustel. Näiteks on Soome Suurtööstuste Vastastikune Kindlustusselts suutnud viia oma preemia nii madalale, et möödunud aasta keskmine preemiaüksus oli 3‰. See on saavutus, millest meie unistadagi ei julge. Üldse on kindlustusmaksud Soomes hästi väikesemad kui meil, kohati on

vahe kuni 45%. Meil võetavat kulumaksu seal ei tunta, riigile makstakse tempelmaksu 1% preemiast. Et tempelmaks väike, siis ei nõua seltsid seda kindlustusevõtjatelt, vaid tasuvad selle oma summadest. Seltsid töötavad kindlate tariifide alusel ja sellepärast pole võistlus selles osas kuigi märgatav, igatahes ei katsuta kindlustusi teisest seltsist üle võtta hinnaalanduse teel. Tariifid on kokku seatud omamaa kindlustusstatistika andmete põhjal ja vastavad selle tõttu sealsele majandusoluledele kõige paremini. Aktsiaseltsidel on ühine tariif-komitee, kes koostab tariifid, neid tarbekorral muudab ja selle järele valvab, et ei rikutaks tariifi. Oma soliidse asjaajamisega on seltsid võitnud klientide usalduse ja lugupidamise, mida tõendab ka see, et väljalangenud kindlustuste arv pole seltsidel kuigi suur. Vast baseerub seegi vastastikusel usaldusel, et Soomes ei tarvitata esialgsete kindlustustunnistuste süsteemi, seal sõlmitakse kindlustus järgmiselt: kindlustusevõtja avaldab agendile soovi kindlustada, agent täidab sellekohase sooviavalduse ja saadab selle seltsi büroosse, jättes, kui soovib, preemia määramise büroo hooleks, büroost saab agent mõne päeva pärast poliisi, mille vastu inkasseerib kindlustusevõtjalt raha, ja kindlustus on teostunud. Et klient vahepeal taanduks oma esialgsest kavatsusest ja poliisi välja ei lunastaks, ei juhtuvat. Kindlustusseltsi agendi amet omab Soomes hea nime ja agente koheldakse austa-

valt. Agentideks on oma ümbruskonnas hästi tuntud ja lugupidatud mehed, mehi igast rahvakihist, pangadirektoritest käsitööliseni. Domineerivad õpetajad ja põllumehed. Agentide komisjon on enamjaolt 10% preemiast, peale selle postikulud, muid lisatasusid ei ole. Ärikulud on viidud miinimumini ja ei tõuse üle 20% preemiast. Reklaami peaaegu ei tehta, sest arusaamine tulekindlustuse otstarbest ja tähtsusest on rahva seas niivõrt levinenud, et kindlustusseltsid peavad igasugu selgitustöö asjatuks. Iga varanduse omaniku esimene mure on olla kindlustatud tuleõnnetuste vastu. Veel vääraks mainimist kaks kindlustusviisi, mis Soomes laialdast kasutamist on leidnud. Esimene kindlustusviis: majasid kogu nende kestuse ajaks kindlustada, on läbi löönud linnades ja kindlustatakse esijoones selle mooduse järgi kivimaju. Seltsi vastutus kestab seni, kuni püsib kindlustatud hoone ja preemia tasutakse kas korruga või jaokaupa 5, 6, 10 aasta jooksul. Korruga tasudes on preemia kivimaja pealt 80/00 ja puumaja pealt 25 0/00 ümber selle hinnatud väärtusest. Teise kindlustusviisi juures antakse poliisi välja määramata aja peale, kuna preemiamaksmise ajaks on seatud kindel tähtpäev, ütleme 1. jaanuar. Soovib keegi oma kindlustust lõpetada, ta teatab seltsile sellest kolm kuud enne lähemat maksutähtpäeva, ei tee ta seda, kestab kindlustus automaatselt edasi. Tähendatud kindlustusviisid vähendavad tunduvalt jooksvat tööd büroos.

Et reljeefsemalt esile tõsta Soome kindlustusolusid, peatun lühidalt meie kindlustustegevuse juures. Pole kellegi saladus, et meie kindlustusasjandust halvab kaks peapahet: seltside üliküllus ja sellest tõusnud äge võistlus nende vahel, mis ei pörka tagasi tarvitamast isegi lubamatuid ja ineitud võistlusvõtteid ja sellepärast välja on kutsunud kindlustuse tarvitajate hulgas õigustatud pahameele. Säärane võistlus ei osutu seltsidele kahjulikuks ükski majanduslikust küljest, vaid ei jäta toomata ka moraalselt kahju, kõigutades eriti välistegelaste — agentide — prestiiži kindlustusevõtjate silmis. Ja kas ärikulude protsentki ei olene seltside rohkest, mis teistsugustes oludes võiks olla palju madalam ja kaasa mõjuda meie preemiatariffide alanemisele. Need kaks peapahet on teguriks, mis pidurdab meie üldist edu. Eriti peab hukka mõistma võistluse puhul tehta-

vaid hinnaalandusi, mida ei kompenseerita ärikulude alandamise, asjaajamise ratsionaliseerimise ja portfelli kvaliteedi tõstmisega. Ei saa nimetamata jätta, et meie kindlustusetarvitajad ei suutu kahjuks küllaldase tõsidusega kindlustusse. Nii loeme alatasa ajalehtedest, et mahapõlenud varandus oli kindlustamata. Nähtavasti tahetakse olla kokkuhoidlik, vältides kulusid, millest vähegi hoiduda saab, ja ei kaaluta küllalt järele, milline hädaoht varitseb majapidamist kindlustuskulude arvel sooritatud kokkuhoius. Paljudel juhtudel saadakse sellest alles siis aru, kui juba hilja on. Peame heitlema mõnedki heitlused, et kõrvaldada praegused puudused ja väärnähtused, kuid see ei tohiks meid heidutada ja hea ettevõtlikkuse juures ei tohiks soome seisukordki meile kättesaamatuks ideaaliks osutada.

A. Zuppig.

Välismehe päevikust.

Välismehe elukutse kindlustustegevuses nõuab raugematut energiat, sageli hommikust hilja õhtuni kestvat tegevust. Kindlustusalal on maad võtnud äge võistlus ja kes siin hiljaks jääb, see ilma jääb. Seepärast ei mingit loidust. Kui siin esitan üksikuid momente välismehe päevikust, siis pean kinninaelutama ka mõned basoliidsed võtted, milliseid mõ-

nel pool tarvitatakse. Kui keegi tunneb end selle läbi veidi puudutatud olevat, siis ei maksa kohe pahandada. Tarvitseb ainult väärsammust vabaneda, ja kõik on korras.

Üks näide, mis väga sageli kordub. Astume kellegi meieri poole ja teeme ettepaneku elukindlustuseks, andes asja kohta ligemaid seletusi. Meier pooldab elukind-

lustust, kuid pole siiski nõus oma elu kindlustama. Pärime põhjust. Jah, olnud ühes vene seltsis kindlustatud ja kaotanud kõik sissetulekud preemiad ja ei julge nüüd enam seda teha, sest on teadmata, mis tulevik toob. Nüüd kogub raha panka. Imelik arusaamine! Pangas hoidub alles, kindlustusseltsis läheb kaduma! Juhin tähelepanu juhtudele, kus mitmed eesti kodanikud on k./s. „New-York’ist“ saanud summaksid tagasi, kuidas Läti kodanikud saavad „Rossija’lt“, realiseerides Riiga jäänud majad. Peame valida kindlustusseltsi, kus kindlustada oma elu. Vanad ühistegelised ettevõtted, kelle liikmete arv ulatub kümnetesse tuhandetesse, kellel suured kinnisvarad, ning kes püsima jäänud hoolimata sõdadest ja revolutsioonist — need suudavad tulevikuski ühisel jõul üle saada võimalikkudest vapustustest. Ning kui isegi terve ilm peaks hukkuma, nagu ette kuulutatakse, kas peame sellepärast midagi tegemata jätma, mis tarvilik!

Ja meier kindlustas oma elu. Kuid on paljud, kes ikka veel kardavad ja viivitavad. Lõpp sellele!

Jõukas talumaja. Peremehele kolm last. Jutt kaldub elukindlustusele. Viimaks hakkab peremehele üks kombinatsioon meeldima. Ta kindlustab ennast kahe noorema lapse kasuks meie tabeli XIII järele, kus lastele täisealiseks saamisel kindlaks määratud summa välja makstakse; preemiaid makstakse kas tähtaja lõ-

puni või isa enneaegse surmani. Nii on kahele lapsele summa kindlustatud ja kolmas pärrib talu. Eeskujulik peremees!

Tartus, arsti korteris. Kas hra doktor ei kindlustaks oma elu? Kahjuks juba kindlustatud — vastab. On aga lõpuks nõus kindlustama oma 7-aastast poega kapitali kogumise otstarbel. Preemiade tasumise hõlbustuseks on veel hoiukarp ning eriti lastele teeb lõbu selle omanik olla. Hr. doktor soovib veel eriti, et poeg ise hoolitseks, et maksutähtpäevaks oleks tarvilik summa karbis ja et ta ise selle kindlustusseltsi ära viiks. Ja nii see on sündinud juba mitu korda: tähtpäevaks on poiss karbiga seltsis, kus veel rohkemgi raha sees, kui tarvis läheb.

Umbes sarnane juhus maal — talus. Seal kindlustab perenaine oma noorele tütrekesele 1000.— kr. kapitali 20 a. sünnipäeva kingituseks. Maksa tuleb päeva kohta vaevalt 10 senti. „Egas tu rassa ei ole massa, kaits kana esi muneva tolle summa!“

Kuid tuleb vahest väärnähtustegagi tegemist teha. Väga tihti antakse näha omamoodi lehekest, kus üksikud küsimused ja vastusedki juba kirjutatud mõne seltsi agendi poolt. Lugeses seda, kerkib tahtmata küsimus, kas selle kokkuseadja on nii naiivne, et loodab selle abil kindlustusvõtjaid oma poole võita, või on siin tegemist arusaamatusega. Nimelt peab too leheke selgeks tegema, et tolles kindlustusettevõttes olevat võimalik kindlustust ka täies

summas jõusse jätta, kui vähemalt kolme aasta maksud on tasutud. Kuidas maal, kus seda paberit kõige enam laiali laotatakse, reageeritakse, selle kohta ühe peremehe tähendus: „No mes korask ma 17 a. sis veel raha otsa ladin, kui kolme aastamassuga tollesama summa kõrd kätte saa?!“

Ta oli kavatsenud nimelt oma elu kindlustada 20 a. peale. Samuti ei võeta tõsiselt mingit dividendi tabelit, mis peab kas või 100 aasta peale ära näitama, palju keegi dividendi saab. Peremees seletab, ta nõudnud, et trükitagu talle see tabel poliisile ja tõendatagu allkirjadega, et ikka tõesti nii palju saab, siis ta küll nõus kindlustama. Siis oli jutt ka kohe lõpetatud ja hoopis teisest asjast seletama hakatud.

Jah, omapärased võtted!

Et agendid teinekord küllalt solliidselt ei esine, seda tuleb sagedasti panna nende juhtide arvele. Selle kohta on olemas palju näiteid. Hiljuti pööras minu poole keegi üliõpilane, soovides meie seltsi esitajaks hakata. Ühtlasi seletas, miks ta just siia pööras. Ta oli ajalehe kuulutuse põhjal samal otstarbel käinud ka ühe muulaste kindlustusseltsi inspektori juures. Ilma et viimane oleks seletanud vähemutki otsekohe kindlustustehnikasse puutuvat, oli hakanud meid (k./s. „Eestit“) materdama. Sellest paistab, et nende härrade esimene nõue on teisi maha teha. Segases vees on hea kalu püüda!

Noormees oli varsti lahkunud — halva muljega. Veel üks näide. Saksa soost majaomaniku jutul. Kas härra ei kindlustaks oma maja meie juures. Ei tee juttugi. Ammu teada. Luban siiski naljapäraselt pool odavamalt, et näha, mis ta teeb. Tehku meie kas või päris ilma maksuta. Neil oma saksa selts ja sealt tema ei lahkuvat. Lahkume. Mõtlen, oleks meil eestlastel poolgi sellest oma asja eest seismisest, me oleksime sada korda tugevamad.

Trööstime endid teadmise, et olukord paraneb ses mõttes. Lihkudes nii linnas kui maal võime pea igal sammul leida poolehoidu ja tunnustuse tõusu meie seltsile. Puutusin hiljuti kokku kahe Kongoga mehega, kellel hooned ammu meie juures kindlustatud ja kes seda nüüd ka eluga tegid. Küsisin, kas teised kindlustusseltsid üle võtta ei taha kah. „Tahavad küll,“ vastasid, „aga meil maameestel on ainult üks kindlustusselts ja see on „Eesti“. Ja seda ütlevad tuhanded.

Meie välismehed, kes me igapäev rahvaga kokku puutume, peame teadma oma töö raskust ja vastutuslikkust. Meie ei tööta mitte ainult igapäevase leiva pärast, vaid võitleme ka rahvusliku ühistegelise kindlustusidee eest, mis peab olema puhas igasugustest väärvõtetest.

Meie lubame ainult seda, mida täita suudame.

E. Abel.

Uus kindlustuslepingu seadus.

Varanduste üle väärtuse kindlustamine karistatav.

Kindlustuslepingu seadus puudus meil seni täielikult. Ka endisel Venemaal ei olnud seda seadust, kuid seal omandasid teatud korra järele kinnitatud kindlustusseltside poliisitingimused eriseaduse jõu. Meie kohtud ei taha aga kindlustusseltside poliisitingimusi harilikkudeks lepinguteks lugeda ning riigikohus on näiteks seletanud, et aktsiaseltside poliisitingimustel, kui nad ka praegu rahaministeeriumi juures asuva kinnituskomitee poolt kinnitatud, on ikkagi ainult teatava kava iseloom ja tähendus, kui niisugused aga ei ole nad kellelegi kohustavad.

Et säärasest ebamäärasest seisukohast väljapääsu leida, on majandusministeerium välja töötanud kindlustuslepingu seaduseelnõu, mis hiljuti kindlustusseltsidele tutvunemiseks laiali saadeti.

Kavatsetav seadus fikseerib üldjoontes pea kõik põhimõtted, mis väljendatud praegusteski kindlustusseltside poliisitingimustes. Tähtsamate uudistena on seaduseelnõusse võetud määrused

varanduste kindlustamise kohta tuleõnnetuste vastu kõrgemalt nende tegelikust väärtusest ja hüpototeegiusaldaja huvide kindlustamise asjas.

Uue seaduse järele loetakse kindlustus maksvusetuks, kui kindlustusevõtja on kindlustanud varanduse tegelikust väärtusest kõrgemalt kuritahtlikult või jämeda hooletuse tõttu. Kui aga varandus on kindlustatud kõrgemalt vabandava eksituse tõttu, on kindlustusevõtjal õigus nõuda vastavat preemia alandust.

Agenti või ametnikku, kes teadlikult kindlustab varanduse üle tõeliku väärtuse, karistatakse rahatrahviga kuni kolmekordse saadud preemiani, kuid mitte üle 1000 krooni.

Hüpototeegiusaldaja ees vastutab kindlustusselts ka sel juhul, kui ta muidu kindlustusevõtja süü tõttu oleks vastutusest vabanenud.

Kuigi seaduseelnõu kohta ühes või teises osas vastuväiteid võib tuua, täidab ta siiski tühja koha meie seadusandluses, ja see üksi on juba tubli samm edasi.

Preemiakõrgendused tervislikel põhjusil.

Elukindlustuses tuleb ette juhtusid, kus kindlustusselts on nõus kindlustust sõlmima ainult teatava preemiakõrgendusega. Sageli ei

ole selle tehingu põhjus kindlustatavale küllalt arusaadav, ja küsitakse, miks õieti on preemia kõrgendatud.

Et leida vastust, vaatleme lühidalt, kuidas sünnib tegelik kindlustuste vastuvõtmine ja millisele alusele on rajatud tabelis tähendatud preemia arvutus.

Kindlustuste vastuvõtmisel arvestatakse esijoones muidugi kindlustatava tervislikku seisukorda antud momendil, s. o. usaldusarsti otsekohest arvamust kehaehituse, südame ja teiste organite suhtes. Sellest üksi on aga vähe. Tuleb silmas pidada veel n. n. eellugu, s. o. varemalt läbipõetud haigusi ühes neist tingitud terviseriketega ja pärvust, s. o. vanemate, õdede, vendade eluiga ja tervist. Et ka need tegurid surevust mõjustavad, näitab kindlustusstatistika. Juhul, kui perekonnas on ette tulnud tiisikust, südame- või vähjahaigust, on suremus sama haiguse tõttu keskmiselt kaks korda suurem kui siis, mil seda haigust perekonnas pole põetud.

Isikud, kelle tervislik seisund on üldiselt rahuldav ja normaalne, kes ei ole põdenud raskekujulisi haigusi ja kelle perekonnas ei ole ette tulnud teatud haiguse kätte massilist suremist, loetakse vastuvõetavaks elukindlustusele n. n. normaalsetel tingimustel. Laialdased statistilised andmed säärastel normaalsetel tingimustel vastu võetavate kindlustatute suremuse kohta on kindlustusseltside tabelites tähendatud preemiate, n. n. normaalpreemiate arvutamise aluseks.

Tegelikult esineb aga palju juhtusid, kus kindlustatava tervislik seisund ei vasta eelpooltähendatud nõuetele. Kindlustataval leidub

mõni orgaaniline viga, ta on põdenud raskekujulisi haigusi, perekonnas on olnud rida suuremisi ühe ja sama haiguse tagajärjel. Kindlustusseltside kogemused ja statistika näitavad, et niisuguste isikute keskmine eluiga on lühem ja suremuse % suurem kui eelpooltähendatud normaalsetel kindlustatavatel.

Et aga preemiatabelid olid arvutatud silmas pidades ainult normaalsetel tingimustel kindlustusele võetavaid isikuid, siis ei ole tervete suhtes mitte õiglane neid, kelle eluiga lühem ja suremuse % suurem, vastu võtta samuti normaalpreemiaga, sest sel korral jääksid nende suurema suremuse tõttu suuremad kahjud tervete kanda. Küll on aga õiglane neid vastu võtta kõrgendatud preemiaga, et ka neile võimaldada kindlustuse kaitset.

Preemiakõrgenduse suurus oleneb sellest, missugusel määral kindlustatava tervislik seisund erineb üldisest normaalsest. On erinevus väga suur, siis ei ole kindlustus üldse vastuvõetav. Otsustandvad on siin jälle rikkalik kindlustusstatistika ja kindlustusseltside pikaajalised kogemused. Preemiakõrgendused sünnivad kindlustusseltside ülemarstide ettepanekul ja väga põhjalikkudel kaalutlustel, tugenedes eriti statistikale. Välismaa kindlustusseltsidel on säärase kindlustuste vastuvõtmiseks suured statistika keskbürood, millega kontaktis sünnib sageli ka meie seltsides kindlustuste vastuvõtmine. Soome kõige suuremas kindlustusseltsis „Suoo-

mis“ on näiteks 30-aastase tegevuse jooksul preemiakõrgendustega vastu võetud 30% kõigist kindlustatutest.

Lõpuks tuleb tähelepanu juhtida asjaolule, et neil kandidaatidel, keda selts on nõus kindlustama kõrgendatud preemiaga, on eriti tähtis elu kindlustada. Nende suremus on üldisest keskmisest

suurem ja nende vastuvõtmine kindlustusele, kuigi kõrgendatud preemiaga, on kindlustusseltsi poolt teatav vastutulek selleks, et võimaldada kindlustamist ka neile, kes normaalingimustel tagasi lükatavad oleksid, ja ka selleks, et kindlustamist mitte teha tervete eesõiguseks.

E Brüller.

„Kiri ei peta“.

„Kiri ei peta“ — see lause on kujunenud mingisuguseks lööksõnaks. Ka kindlustusalal levitatakse lendlehtedena aeg-ajalt mitmesuguseid „kirjasid“, mis peavad kinnitama tõsiasju paremini kui suusõnalised väited. Need „kirjad“ on tihti koostatud aga teatud konksudega. Lahendäme siinkohal mõned neist. —

a) Mõni aeg tagasi levitati õige ohtralt tabeleid, mille varal püüti näidata, nagu oleks teatud seltsid ühe aasta jooksul kahjuga töötanud.

Tõepoolest ei olnud ükski nimetatud seltsidest tähendatud aastal kahjuga töötanud, vaid tabeli koostaja oli soovitud tulemuse saavutanud sel teel, et oli edasikindlustuse osa hoopis arvestamata jätnud. Parema efekti saamiseks oli tabel enne lendlehtena trükkimist veel ajakirjanduses avaldatud, ning seda levitati nagu väljavõtet vastavast ajalehest.

Miks siis välja jätta ainult edasikindlustus, võib sedasama teha

ka kulumaksu, saadud protsentide ja isegi preemiaga. Soovitud „puudujääk“ kujuneks selle juures veelgi suuremaks!

b). 1929. a. „Eesti Statistika“ juunikuu nr.-i andmete põhjal on koostatud mitmed võrdlustabelid, mis näitavad seltside preemiate ja ärikulude suurust. Need tabelid vaikivad aga täiesti sellest, et toodud andmed näitavad seltside netto-preemiaid ja -ärikulusid, mis on hoopis erinevad sellest, mida harilik inimene mõistab preemiate ja ärikulude all. Pealegi käivad käesoleva aasta juunikuu statistika kuukirja andmed seltside 1927. a. tegevuse kohta, millest võrdlustabelid samuti targu vaikivad. Kahe viimase tegevusaasta jooksul on need andmed, eriti elukindlustuse osas, tublisti muutunud. Aga mis küsivad sellest tabelite kokkuseadjad, kel nähtavasti ajaloolised mälestused criti armsad.

c). Üks selts tahab eriti hiilata oma teravmeelsusega ja on elukindlustuse alal kindlustusevõt-

jate jaoks kokku seadnud õige keerulise küsimuslehe, millele ta soovib enne kindlustuslepingu sõlmimist nõutada üksikutelt selt-sidelt allkirja vastu vastusi. Seltsi esitajad peavad kahtlema-ta olema head tuleviku ennusta-jad, hiromandid või muud sala-pärased kunstnikud, et suuta anda näiteks täpsaid vastusi, palju suudab nende selts lähe-mate aastakümnete jooksul maks-ta võimalikkudest ülejääkidest di-videndi.

Eriti huvitav sellel küsimusle-hel on viimane küsimus, milles nõutakse andmeid selle kohta, kas seltsis on võimalik peale kol-meaastast preemiamaksmist jätta kindlustust tä i e s s u m m a s maksma, ilma preemia maksmi-seta.

Lahked härrad need küsimus-lehe kokkuseadjad: ise sõlmivad lepinguid preemia maksmisega 10 kuni 40 a. kestusel, kuid ütlevad, et 3 aastast on küllalt! Kas lei-dub veel rumalaid, kes seda peale 3 aasta tahavad maksa?

d) Ühes tabelis tuuakse kind-lustusseltside vastutussummade võrdlused, kus meie seltsi kohta näidatakse väikesemad arvud, kui meie endi aruandes toodud. Ta-beli lõpul märgitakse aga, et kind-lustusselts „Eesti“ poolt näidatud suurem summa võivat arvesse tulla ainult juhtudel, kui selts raskustesse satub.

Just niisama mõtleme ka meie. Ega siis ükski kindlustusselts hakka headel aastatel vastutus-summasid kasutama, need on ik-kagi halbade aegade jaoks mää-ratud!

Seltsi tegevuse alalt.

OSAKONDADE ASJAAJAJATE KOOSOLEK.

16. ja 17. nov. s. a. peeti Tar-tus seltsi osakondade asjaajajate koosolekut. Kahe päeva jook-sul arutati läbi rida põnevamaid päevaküsimusi ja kuulati ära järgmised referaadid:

1. „Tegevuse ülevaade ja uusi sihtjooni“ — J. N i r k.
2. „Muljeid soome elukindlus-tusseltsidega tutvumemis-reisult“ — E. B r ü l l e r.
3. „Muljeid soome tulekind-lustusseltsidega tutvumemis-reisult“ — A. Z u p p i n g.

Koosolek kandis asjalikku ilmet ning tuleviku tegevuse jaoks seati üles rida sihtjooni.

KINDLUSTUSSELTS „EESTI“ VÄLJAANDED.

Viimase kuu jooksul on kind-lustusselts „Eesti“ väljaandel il-munud järgmised teosed:

1. 1930. a. kalender.
2. „Hetkeks tähelepanu“ — elukindlustuse reklaambro-šüür.
3. „Väljamaa hiilguse paelus-tes,“ — elukindlustuse lend-leht.

4. „Dividendi küsimus elukindlustuses“ — lendleht.

Lähemal ajal ilmub:

5. „Agentide juhatuskiri tulek. alal.

Härrasid agentisid, kes ülal-
toodud väljaandeid seni ei ole
saanud, palutakse neid nõutada
seltsi juhatuselt või osakondadelt.

SELTSI TEGEVUS EDENEV JÕUDSALT.

Seltsi tegevus on käesoleva
aasta 11 kuu jooksul jõudsalt
edenenud. Tulud preemiatest on
kasvanud üle 30%, elukindlus-
tuse ala näitab üldist tõusu jäl-
legi ligi 300%.

Tegeledased kohtadel! Seltsi edu
on ka Teie edu.

Elukindlustus Soomes.

Meie laiemates ringides on
pea täiesti tundmata elukindlus-
tusala seisukord välismail ja ka
meie lähemas naabruses — Soo-
mes. Oleme alati huviga jälgi-
nud meie soome vennasrahva elu
ning tegevust, ja ei oleks ülearu-
ne lühidalt puudutada ka elukind-
lustuse praegust seisukorda Soo-
mes.

Elukindlustus on Soomes väga
levinenud.

Kahes suuremas Soome kind-
lustusseltsis „Suomis“ ja „Sala-
mas“ on kokku ligi 750 tuhat
kindlustust ja terves Soomes
praegu umbes 1 miljon, s. o. kind-
lustatud on umbes $\frac{1}{3}$ soome rah-
vast. Võrdluseks võib tähend-
dada, et meil praegu ainult $\frac{1}{100}$
tervest rahva-arvust on oma elu
kindlustanud. Ülaltoodud arvud
näitavad, millist suurt poole-
hoidu on leidnud see ala Soomes
ja kuivõrra laialdased arenemis-
võimalused meil siin veel ees sei-
savad.

Elukindlustuse alal töötavad
Soomes praegu 7 kindlustusseltsi,

neist suuremad „Suomi“, „Sala-
ma“ ja „Kaleva“ ja vähemad
„Pohja“, „Kansa“, „Verdandi“
ja „Tarmo“. Neist ka kõige väi-
kesema „Tarmo“ kindlustuste ko-
gusumma on suurem kui meie
eesti kõikidel kindlustusseltsidel
kokku.

SOOME ELUKINDLUSTUSE STATISTILINE ÜLEVAADE.

a) Kindlustussumma-
de kokkuvõtte. Soome elu-
kindlustusseltside kindlustussum-
made kogusumma 1. I. 1929. a.
oli 7678,2 milj. Smk. = 721,7
milj. Ekr. = 72,2 miljardit senti.

Võrdluseks võib tähendada, et
samal ajal kõikide eesti kindlus-
tusseltside elukindlustuste kogu-
summa oli umbes 15 milj. Ekr.,
s. o. 48 korda vähem, rahva-arv
on aga selle juures vähem ainult
3 korda! Keskmine iga elaniku
kohta tulev kindlustussumma on
Soomes 212 Ekr., Eestis 13,6 Ekr.

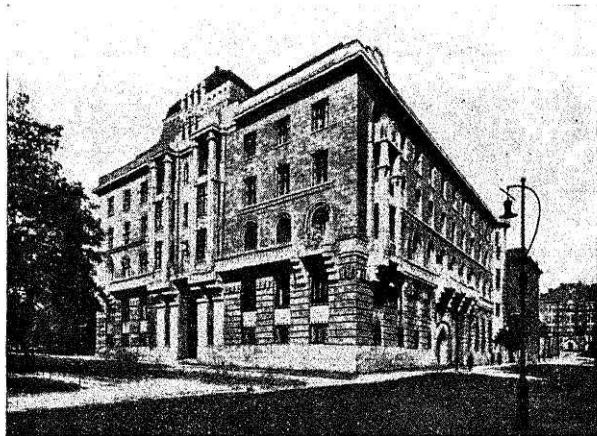
b) Preemia. 1928. a. saadi
Soomes elukindlustuse alal pree-

miat 238,7 milj. Smk. = 22,4 milj. Ekr. = 2,2 miljardit senti, Eestis samal ajal umbes 70 miljonit senti. Keskmise preemia iga elaniku kohta on Soomes 6 kr., Eestis 64 senti.

c) **P r e e m i a t a g a v a r a.** Soome kindlustusseltside preemiatagavarad 1. I. 1929. a. moodustasid tähelepanuväärt summa 886,7 milj. Smk. = 83,4 milj.

Ülaltoodust on näha, kuivõrra kasulikkudes ja rahvamajanduslikult tähtsates ettevõtetes on rakendatud tööle elukindlustuse kapitalid, ja sellest ilmneb elukindlustuse sotsiaalse tähtsuse kõrval veel tema määratu rahvamajanduslik kasulikkus.

Kapitalide paigutusest saadud % tulud moodustavad kindlustusseltside bilansis tähelepanu-

Ühistegelise elukindlustusseltsi „Suomi“ maja Helsingis.

Ekr. = 8,3 miljardit senti, mis ulatub peaaegu Eesti riigi eelarve suuruseni.

Ülaltähendatud kapitali paigutus on ligikaudu järgmine:

Obligatsioonid ja aktsiad (Soome riigilaen, linnad, pangad) umbes 15%. Hüpoteklaenus (maakondadele, valdadele, kirikutele, koolidele, haigemajadele, õppe-laenus jne.) — 75%, laenus poliiside vastu — 8% ja kinnisvarad 1% preemiatagavaradest.

väärt sissetulekuallika, mis jagatakse kindlustusevõtjatele dividendiks. Näiteks „Suomis“ olid 1928. a. preemiatulud 104 milj. Smk. ja % tulud 37,8 milj. Smk., s. o. 36,3% preemiatest!

d) **V ä l j a m a k s t u d k i n d l u s t u s s u m m a d.** Surma puhul ja kindlustustähtaja lõpul välja makstud kindlustussummade kokkuvõte 1928. a. oli 59 milj. Smk. = 555 milj. senti, s. o. $\frac{1}{3}$ eesti elukindlustusportfellist. Sur-

majuhte oli 1928. a. „Suomis“ 3787, s. o. keskmiselt 10 päevas (!) ja „Salamas“ samal aastal 989.

SUHE ÜHISTEGELISTE JA AKTSIASELTSIDE VAHEL.

Tuleb tähendada, et valitsev osa soome elukindlustuses on ühistegeliste elukindlustusseltside käes. Soome suurimad kindlustusseltsid, „Suomi“, „Salama“ ja „Kaleva“, on ühistegelised ja nende kindlustussummade kokkuvõte on 5901,8 milj. Smk., s. o. 76,9% tervest soome elukindlustusportfellist, mis tõendab omakorda suurt poolehoidu ühistegelisele elukindlustusele.

Ühistegeliste kindlustusseltside põhikirjad ühtuvad üldjoontes meie omadega, s. o. juhtivateks organiteks on kindlustusevõtjate poolt valitud volikogu, kes omakorda valib nõukogu ja juhatuse.

DIVIDENDIKÜSIMUS.

Dividendi jagamisel soome kindlustusseltsides on maksev üldtuntustatud põhimõte, et dividendiks

on võimalik jagada kasusid, mis tõelikult saadud ja mis ilmnevad alles bilansiaasta lõpul, tähendab, jooksva aasta kasudest järgneval aastal makstavaid dividende võib ette öelda alles aasta lõpul ja ainult järgneva aasta kohta. Igasugused kalkultatsioonid ja oletused tuleviku suhtes pikema aja kui ühe aasta peale peetakse Soomes elukindlustuse alal täiesti lubamatuks ja võimatuks, sest on teadmata, missuguseks kujunevad tulevikus kapitalide paigutusest saadud % tulud ja surevus.

Siit järgneb, kuivõrt vähe reaali alust on ka meie juures mõne seltsi poolt levitatud dividendiplaanil, mille järele fikseeritakse dividendid isegi ette juba paarikümne aasta peale ja lubatakse kõrgemaid dividende, kui seda suured ja vanad soome ühistegelised kindlustusseltsid pikaajalise tegevuse ja kogemuse järele tegelikult maksa on suutnud, arvestades asjaolu, et kindlustuskapitalide pealt makstavad %% on meil ja Soomes umbes ühekõrgused.

(Järgneb.)

E. Brüller.

SELTSI TEGELASED!

SAATKE JUHATUSELE TEATEID VOISTLEJATE TEGUVIISIDE JA VÖTETE KOHTA, LIGI LISADES NENDE POOLT VÄLJA ANTUD REKLAAMLEHTI.

SULEMEHED SELTSI TEGELASTE HULGAS!

„EESTI KINDLUSTUS“ KASUTAB MEELELDI TEIE KAASTÖÖD.

EESTI KINDLUSTUS“ ON AVANUD KÜSIMUSTE JA VASTUSTE NURGA. SAATKE JÄRELEPÄRIMISI TEID HUVITAVATE KÜSIMUSTE KOHTA.

KÕIGILE LUGUPEETUD OSAKONDADELE, AGENTIDELE JA TEISTELE KAASTÖÖLISTELE SOOVIB RÕÖMSAID JÕULUPÜHI JA HEAD UUT AASTAT

KINDLUSTUSSELTS „EESTI“.

„Keskinäisyys“

Ainult see õhukene paber — elukindlustuspoliis — lahutab head kurjast.

Toimetus: Tartu, Suurturg 10.

Väljaandja: Kindlustusselts „Eesti“.

Vastutav toimetaja: J. Nirk.

„Postimehe“ trükk, Tartus.